

امامزاده ابراهیم

موقعیت و تاریخچه

روستای امامزاده ابراهیم از توابع بخش احمد سرگوراب شهرستان شفت، با مختصات جغرافیایی ۴۹ درجه و ۲۶ دقیقه طول شرقی و ۳۷ درجه و ۲ دقیقه عرض شمالی، در ۲۳ کیلومتری جنوب شرقی شهر شفت و ۵۷ کیلومتری شهر رشت قرار دارد. این روستا، از شمال به روستای طالقان، از شرق به روستای امامزاده هاشم و از غرب به روستای سیاه مزگی محدود می‌شود. آب و هوای آن معتدل کوهستانی و میانگین بارندگی سالیانه آن ۱۶۰۰ میلی‌متر است. رودخانه امامزاده ابراهیم از میان روستا عبور می‌کند.

این روستا، نام خود را از نام یکی از نوادگان امام موسی کاظم (ع) به نام امامزاده ابراهیم اخذ کرده است و رابینو، در سفرنامه خود از آن یاد کرده است. در فرهنگ جغرافیایی ایران، از این زیارتگاه با ذکر ذیل دهکده طالقان شفت و زیارتگاه روستاهای مجاور یاد می‌شود. که اینک بر اثر گذشت زمان، با ساخت بنای امامزاده به سکونتگاه دائمی تبدیل شده است.

مردم روستای امامزاده ابراهیم به زبان تالشی سخن می‌گویند، دین اسلام دارند و پیرو مذهب شیعه جعفری هستند.

الگوی معیشت و سکونت

براساس نتایج سرشماری سال ۱۳۷۵، روستای امامزاده ابراهیم ۲۶۰ نفر جمعیت داشته است که در سال ۱۳۸۵ به ۳۸۰ نفر افزایش یافته است.

درآمد اکثر مردم روستای امامزاده ابراهیم از طریق فعالیت‌های زراعی، دامداری، خدمات زیارتی و صنایع دستی تأمین می‌شود. برنج، چای، گندم، جو، لوبیا، سیر، سیب‌زمینی، سبزیجات، انگور و گردو از محصولات زراعی و باغی روستاست. دامداری و پرورش گاو و گوسفند در روستا سنتی متداول است و گوشت و لبنیات از محصولات دامی روستاست. پرورش طیور خانگی و کرم ابریشم نیز در این روستا رواج دارد.

سبک معماری روستای امامزاده ابراهیم که از جاذبه‌های گردشگری روستاست، از طبیعت و شکل زمین آن نشأت گرفته است. آثار این نوع معماری از دور قابل مشاهده است.

استقرار روستا در منطقه کوهستانی، محدودیت زمین، ازدحام جمعیت زائران به خصوص در فصول گرم سال و موجبات کاربری‌های متفاوت مهمان‌پذیرهای چند طبقه نشان بارز این معماری است. شکل خانه‌ها و

فضاهای درونی آن شبیه به هم است و تفاوت‌هایی در رنگ، نمای نرده‌ها، تعداد طبقات و نوع چیدمان چوب‌ها دیده می‌شود. طبقات اول یا همکف، واحد تجاری است که قسمتی از آن برای سکونت خانوار در نظر گرفته شده است. طبقات دیگر به وسیله ستون‌های چوبی، به شکل شطرنجی به اتاق‌هایی تقسیم می‌شوند. هر ساختمان از چند طبقه تشکیل می‌شود که به وسیله پله‌های چوبی (پلکان) کمربندی غلام گردشی به یکدیگر راه دارند. این نوع معماری، امکان استفاده از مناظر طبیعی را، حتی در زمان استراحت فراهم می‌آورد. مصالح به کار رفته در واحدهای قدیمی، خشت، چوب و گل است؛ در ساخت خانه‌های جدید از مصالح آهن، آجر و سیمان نیز استفاده می‌شود. سقف تمامی بناها به صورت شیروانی است و با ایرانیت، سفال و یا با ورق گالوانیزه پوشیده شده است.

جاذبه‌های گردشگری

از مهم‌ترین جاذبه‌های طبیعی روستای امامزاده ابراهیم، جاده مسیر دسترسی به آرامگاه امامزاده است. این مسیر از جلگه‌ای زیبا با شالیزارها، خانه‌ها، رودخانه‌ها و کوهپایه‌های جنگلی عبور می‌کنند و در انتها به روستای امامزاده ابراهیم می‌رسد که بافت مسکونی جالب توجه و بسیار دیدنی دارد.

رودخانه خروشان امامزاده ابراهیم که از میان روستا عبور می‌کند، تأثیر بسزایی در زیبایی کالبد روستا دارد و آن را به دو قسمت شرقی و غربی تقسیم می‌کند.

آبشار قتلگاه، با ارتفاع ۴ متر، در دامنه کوه‌های جنگل (وازگاه) سرازیر می‌شود و فضای بسیار جالبی پدید می‌آورد و در بالادست آن، دو آبشار کوچکتری نیز وجود دارد. بنا بر روایتی، امامزاده ابراهیم بعد از عبادت، جام زهرآگین پیرزنی را در این مکان نوشید و به شهادت رسید و از این رو، به نام آبشار قتلگاه معروف است.

چهل چشمه در ارتفاعات گش‌علی سرا قرار دارند و تعداد آن‌ها معلوم نیست، آب این چشمه‌ها خنک و گوارا است و آب آشامیدنی روستا نیز، از آن‌ها تأمین می‌شود. مسافران و زائران از آب چشمه به عنوان آب معدنی و شفابخش استفاده می‌کنند، که توسط امامزاده ابراهیم تبرک شده است.

چشمه میدان آب سرد و قابل شربی دارد. مردم محلی این چشمه را از معجزات امامزاده ابراهیم می‌دانند که پس از خشک شدن دوباره ظاهر شده است و گفته می‌شود در این مکان، پیکر امامزاده ابراهیم را غسل داده‌اند و از این رو، مورد احترام فراوان زائران است.

آرامگاه امامزاده ابراهیم از جاذبه‌های زیارتی و تاریخی روستا است و علت اصلی شکل‌گیری آن به شمار می‌رود. بنای امامزاده، در طی سال‌های دراز، چندین بار بازسازی شده است. در حال حاضر، این بنا، به مساحت ۳۰۰ متر، در چهار طبقه احداث گردیده و شامل مسجد، صحن، سرویس بهداشتی، مهمانپذیر و فضای باز است.

آرامگاه بابا رکاب، عارفی که به امامزاده پناه داده بود و گویا به تحریک مادر وی مأموران حکومت، امامزاده را به قتل رسانده‌اند، در مسیر دسترسی به امامزاده قرار دارد و مورد توجه و احترام مردم منطقه و زائران است.

مردم روستای امامزاده ابراهیم، برگزاری مراسم معمول و ویژه را در بارگاه امامزاده به جا می‌آورند. آنان در اعیاد مذهبی فطر، قربان و غدیر و نیز مراسم جشن‌های نوروز به جشن و شادمانی و در ایام محرم و وفات ائمه به سوگواری می‌پردازند.

مراسم طلب باران، بند آمدن باران و رفع خورشید گرفتگی و ماه گرفتگی، از دیگر مراسم ویژه این روستا است.

سوارکاری، کشتی گیله مردی، سوک سوک، عروس‌بازی، لب‌گود، چرخ فلک، قئیش بازی، جفت تاگ، دوبنا و لپه بازی، پیتگله بازی، گل مشته، بیج بیج، بیزه، آویزان، خورش بازی، گدگد، اشکل، ورف بازی، آپار بازی، تاب بندی و حساب بله از انواع ورزش‌ها و بازی‌های محلی است.

صنایع دستی روستای امامزاده ابراهیم شامل بافت جوراب، ژاکت و شال است که با سلیقه زیبای زنان روستایی بافته می‌شوند.

پوشاک بیشتر مردم روستا به خصوص افراد میانسال و زنان، لباس محلی تالشی است و شامل دامن پرچین و بلند، پیراهن بلند، جلیقه، نیم تنه، پیژامه و روسری است.

مردان نیز از شلوار، کلاه، پیراهن و نیم تنه استفاده می‌کنند.

غذاهای محلی روستا عبارتند از: واویشکا، خوتکا کباب، سیرقلیه، سیاه قاتق (فسنجان)، قیমে، شیرین قورمه و لوبیا خورشت.

دسترسی: این روستا از طریق شهر شفت قابل دسترسی است و جاده‌ای آسفالت و زیبا دارد.

برگرفته از: سایت تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری